1e Jaargang, nummer 6, 28 september 2025

CALVIJN

Blad voor kerkgeschiedenis, rond de RV-Bijbel. Uitgave : Visseristische School i.s.m. ICS, Instituut voor Calvinistische Studiën

In dit nummer : Het evangelie van Calvijn VII, en Calvijn, Luther en Hus, vergeten fundamenten van de kerk

---

HET EVANGELIE VAN CALVIJN VII

De goden hadden de aarde bedrogen, en daarom moesten de reuzen komen in het ragnarok, oftewel de contexten. (Ewa 3-5) We zien het in de kerken. Allemaal pretenderen ze God te volgen, terwijl ze elkaar allemaal tegenspreken, elkaar de hersenen inslaan met bijbelverzen. De aarde, en zo ook de kerk, is bedrogen door de goden. Er zijn zowel goede goden als slechte goden, maar zij moeten allemaal getoetst worden aan de contexten van de natuur. Calvijn hamerde erop dat we niet zomaar navolgers moesten zijn, maar geleiden, afgestemden.

We kunnen niet wedden op het verstand van de mens. Grote kennis gorgelt men op. Maar zo werkt de hemel niet. Het gaat niet om de zomaar verstandelijke kennis, maar om de geleide kennis.

In zijn commentaar op Lukas 6:24, het grote ‘wee u, gij rijken,’ barst Calvijn los. Hij liet zien hoe makkelijk mensen door het schoonspreken der mensen verleid worden, en door de weelde en de rijkdom. Ze hebben hun troost in de wereld. Calvijn waarschuwt ertegen. Ze hebben hun vertrouwen gesteld op hun vermogen, en geheel het geestelijk leven vergeten. Calvijn wijst erop dat zij verzadigd en opgeblazen waren in dit aardse vertrouwen. Ze vertrouwden op aardse goederen, en walgden van alle hemelse goederen. Ze hadden zich overgegeven aan zinnelijke vrolijkheid, aan schaamteloos lachen, om zo alle moeiten te ontvlieden. Gemakszucht komt nergens.

Ze zijn eergierig en vol mensenbehagenis waarin ze uitsluitend lof brengen aan bedriegers en valse profeten, stelt Calvijn. Het is onmogelijk God te dienen als je een mensenbehager bent.

Calvijn laat dan geen roze Jezus zien die alles maar door de vingers ziet, maar een Jezus die de opgeblazen verzadigden van de wereld vervloekt.

Laten wij geen wereldse troost aannemen, maar tot het Woord des Heeren gaan. Calvijn stelt dat we onze hoop niet moeten vestigen op het aardse, maar op de toekomstige beloning. (Verkl. Matth. 5) Calvijn stelt dat hierin onderscheid wordt gemaakt tussen de martelaren en de booswichten en schelmen. De martelaren hebben als kenteken dat ze gerechtigheid najagen en zoveel mogelijk de goede zaken voorstaan, stelt Calvijn. Zij worden herkend door hun eerlijkheid, hun redelijkheid. Calvijn noemt billijkheid als sleutelwoord. Ze zijn humaan, meten niet met twee maten, stellen de prijs niet hoger of lager voor dan het is. Ze sjoemelen niet, ze lichten mensen niet op.

Ook waarschuwt Calvijn dat het koninkrijk geen plaats is van schatten en genietingen, maar van strijd. De profeten hadden deze strijd ook gevoerd. Men moet zich dus niet overgeven aan ijdele verwachting en dwaze waan. Wij moeten roemen in de verdrukkingen, stelt Calvijn, want die brengen lijdzaamheid, en de lijdzaamheid brengt bevinding.

Het komt telkens in de leer van Calvijn voor dat de armen, de zwakken, de door de wereld verachten en verworpenen, de dwazen in de ogen van de wereld, door God verkoren zijn. Het kenmerk van de armen die Calvijn bedoelt is dat ze martelaren zijn, dat ze getemd zijn door het lijden en zo met hun hoogmoed en de hardheid van hun harten hebben gebroken. Het zijn hen die hun ellende hebben onderkend, zichzelf niets inbeelden of toeschrijven, niet op hun vlees vertrouwen. Het zijn hen die geleerd hebben zich onder de tuchtroede te vernederen.

CALVIJN, LUTHER EN HUS - VERGETEN FUNDAMENTEN VAN DE KERK

Dat wat we om ons heenzien zijn schijnrealiteiten, spiegelingen van hogere werelden die nog niet gedecodeerd zijn. We leven in vergiftigde dromen. Mensen, dit is geen werkelijkheid. We leven in het gebied buiten het paradijs door de zondeval. Het paradijs moet je van binnen zoeken, en dat is geen lusthof, maar de geboden des Heeren die leven brengen.

Voor wie het nog niet doorheeft : we zijn in deze wereld in de twilight zone. Predikanten zijn er niet allereerst voor om troost en hoop te geven. Er is veel valse hoop en valse troost waarin de mens verdronken is. De eerste taak van de predikanten is de wegen des Heeren te tonen.

Het evangelische werd vaak te vrij, zo vrij dat het tot voorspoeds-evangelie werd. ‘Waar is nu je God,’ zeiden sommigen in de vrijere evangelische kerken tot hen die het minder hadden. Ze meten de relatie met God af aan werelds succes, maar dan is het meer de relatie met de mammon. ‘Oh, hoe kun je de Heere dienen als je depressief bent ?’ zeiden sommigen tot hen die het minder hadden, hen die depressief waren, en anderen predikten dat depressief zijn een zonde is. Maar de oude profeten waren veelal depressief, over de zonde waarin de mensheid was opgeslokt. Daar weenden en klaagden ze over, en daarom hadden ze het teken des Heeren op hun hoofden, waren ze verzegeld. (Ezechiël 9)

Juist over hen die niet weenden over de zonde kwam het oordeel door de engelen gebracht. Men was vastgeraakt in de Laodiceaanse voorspoedskerk van schoonpraterij, terwijl Luther en Calvijn, de grondleggers van de reformatie, die overigens voortbouwden op het werk van Johannes Hus, de armoedsmonnik die meer Franciscaans was, hiertegen predikten. Grote delen van de evangelische kerk waren antinomiaans geworden. Het staat gelijk aan de losbandigheid die ze zich aanmatigen in hun vrijheid in Jezus, als een afgodsmodel. Ze volgen een roze Jezus die alles door de vingers ziet, want alles is genade, en werelds succes is hun maat. Er werd neergekeken op depressieven, armen, hen die het minder hadden, zieken. Er was ook een zwaardere stroom binnen de evangelische kerk die daar allemaal niets van wilde weten. Zij waren meer zwaar gereformeerd, en leefden in de vreze des Heeren. Je zou ze ook gereformeerd-evangelisch kunnen noemen, of calvinistisch-evangelisch, alhoewel ze terecht vaak heel wat op de Institutie van Calvijn hadden aan te merken.

De Institutie was de legalistische, Romeins-juridische forensische Calvijn, de jongere Calvijn, nogal kort door de bocht. Het was de Calvijn als rechtenstudent, terwijl zijn bijbelverklaring meer pastoraal was. We zien daarom twee Calvijnen die nogal met elkaar botsen. In de bijbelverklaringen interpreteert hij het allemaal veel ruimer, komen er nuances, en laat hij zijdeurtjes en achterdeurtjes zien. De bijbelverklaringen zijn geenszins het monster wat de Institutie is, maar het zit er wel tussendoor, en Calvijn heeft zijn leven lang aan de Institutie vastgehouden en aanvullingen gegeven. Dan trok hij weer een strak gezicht. De bijbelverklaringen zijn dus niet zonder gevaren, en daarom is een Calvijn-verklaring dus van groot belang.

We spreken daarom van een hogere en lagere Calvijn.

‘Waar is nu je God ?’ Ze zeiden het ook tegen Jezus aan het kruis. ‘Je kunt God zo niet dienen.’ Het zijn vijanden van het kruis. Het zijn verachters van het kruis. Hun God heeft geen wet en ook geen kruis. Daar moet je bij hen niet mee aankomen.

Het is moeilijk als dat mensen zijn waar je om geeft. Je weent over hen, maar ze trekken de schouders op. Dat smalle pad willen ze niet begaan, en al helemaal niet door de enge poort. Ze willen op de evangelische brede weg blijven, hun voorspoedskerk is hen lief. Ze hebben geen kruis, maar een toverstafje. Zo gaan ze slapend door het leven, als in een ordinaire flutroman. Het is een roddelende kerk, over de ruggen van anderen heen. Het is geen echte kerk maar een club. Ze zijn met pensioen gegaan, en slaan elkaar met hun wandelstokken. Ze hebben geen kruis, maar een wandelstok. Hun kerkdiensten zijn als de bingo-middag. Voor hen is God het rad van fortuin.

Het is tragisch en treurig. De oude profeten weenden erover. Jezus weende erover. Soms ging hij met een gesel er doorheen. Daarom wilden ze hem kruisigen. Hij was een bedreiging voor het religieuze bewind, een bedreiging voor de religieuze markt, want dat is wat het is. Als je markt drijft dan predik je mensen naar de mond. Dan predik je om het geld los te maken in de zakken van de mens, opdat het naar je toe zal rollen. Maar dat is niet wat predikanten behoren te zijn. Marktgedrag of winstbejag is een strik. Dan wordt het vlees tot Woord. Dan predikt men valse hoop en valse troost, en de mensen worden trots en dutten in. Dan wordt het evangelie tot een slaaplied. Laten we ervoor waken.

Ik wil u uitnodigen om terug te keren tot de tuin. Laat al die stadse stenen maar los. Op hoeveel valsheid zijn de steden en kerken gebouwd ? Op hoeveel hopen bloed en schedels ? Botten liggen overal, maar men ziet het niet en wil het niet zien. Een toverpoeder is door hun eten gegaan. Och, ontwaakt toch, geliefden, en keer weder tot de tuin des Heeren, en ga tot de wildernis, waar alle verborgen geheimen liggen, om zo iets van uw leven te maken, uw leven zin te geven. Het hoeft niet te eindigen bij de stad en de kerk. Zo kunnen wij langs de tuinkerk gaan tot de wilderniskerk, waar een overblijfsel is.

De vijanden van het kruis voorbij. Wanneer zal het voorbij zijn ? Draag uw kruis. Het kruis zal u leiden.
